

Pysslingen förskolor och skolor AB

Org.nr. 556035-4309

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Älvkvarnsskolan
belägen i Sundbybergs kommun

Tillsyn i Älvkvarnsskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Pysslingen förskolor och skolor AB (556035-4309) under höstterminen 2016. Älvkvarnsskolan besöktes av Skolinspektionen den 23 och den 24 november 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Årskurs 9

Skolverkets nationella statistik visar att det genomsnittliga meritvärdet för eleverna i årskurs 9 var cirka 229 poäng vårterminen 2016. Detta genomsnitt var något högre än genomsnittet i riket samma termin (224 poäng). Cirka 87 procent av eleverna nådde målen i alla ämnen. Lägst var måluppfyllelsen i ämnet kemi, där 13 procent av eleverna inte nådde kunskapskraven.

Årskurs 6

Skolverkets nationella statistik visar att måluppfyllelsen i de olika ämnena varierade mellan 74 och 100 procent vårterminen 2016. Lägst var måluppfyllelsen i ämnet bild, där 26 procent av eleverna inte nådde kunskapskraven.

Årskurs 3

Enligt uppgifter från huvudmannen var måluppfyllelsen i de olika ämnena mellan 96 och 100 procent läsåret 2015/16.

Trygghet och studiero

Huvudmannens kvalitetsundersökning från 2016 visar att mer än 6 av 10 elever på Älvkvarnsskolan inte upplever att eleverna behandlar varandra med respekt. Cirka hälften av eleverna upplever inte heller att de vuxna på skolan tar ansvar för att alla elever ska bli behandlade med respekt. Andelen elever som är missnöjda med elevernas respekt gentemot varandra har ökat med tio procentenheter mellan 2015 och 2016. Andelen elever som är missnöjda med de vuxnas ansvarstagande har samtidigt ökat med 16 procentenheter mellan 2014 och 2016. Vidare visar undersökningen att det är en betydligt högre andel elever på Älvkvarnsskolan som är missnöjda med dessa områden än genomsnittet i AcadeMedias grundskolor. Samma undersökning visar att andelen elever på skolan som upplever att skolmiljön inte är trygg också ökat. År 2015 visade undersökningen att 18 procent av eleverna inte kände sig

Beslut

2017-03-08

3 (18)

Dnr 44 - 2015:9511

trygga. År 2016 hade denna siffra ökat med 12 procentenheter, vilket innebär att 3 av 10 elever inte upplever att skolmiljön är trygg.

Huvudmannens kvalitetsundersökning visar också att nästan hälften av eleverna, 46 procent, inte upplever att de kan få arbetsro i skolan. Denna siffra har minskat över tid, från 70 procent år 2014, men ligger fortsatt över genomsnittet i AcadeMedias grundskolor (41 procent).

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande	2017-09-08
3. Bedömning och betygssättning	Föreläggande	2017-09-08
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2017-09-08
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Ingen brist konstaterad	
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats. Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens bedömer att det finns flera brister i delar av verksamheten som är viktiga för elevernas möjligheter att nå kunskapskraven. Bristerna handlar om elevernas rätt till stöd i form av extra anpassningar och särskilt stöd, om elevernas rätt till information om sin kunskapsutveckling samt om elevernas rätt till en studiemiljö som präglas av trygghet och studiero. Då tillsynen också visar att en hög andel av eleverna inte når kunskapskraven är det angeläget att huvudmannen vidtar kraftfulla åtgärder för att komma tillrätta med de påtalade bristerna i verksamheten.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Pysslingen förskolor och skolor AB att **senast den 8 september 2017** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Pysslingen förskolor och skolor AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 5a § skollagen)
- Visar utredningen att en elev är i behov av särskilt stöd ges eleven sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 8-12 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att elever som riskerar att inte nå kunskapskraven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar.
- Se till att elever ges särskilt stöd på det sätt och i den omfattning som utredningen visar att respektive elev behöver.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Älvkvarnsskolans arbete med extra anpassningar och särskilt stöd. Det åligger varje skola att ge eleverna de extra anpassningar och det särskilda stöd som de behöver för att nå kunskapskraven. Trots att mer än var femte elev i årskurserna 6-9 hade F i minst två ämnen vårterminen 2016 har skolan dock inte säkerställt att alla elever får det stöd som de har rätt till. Detta gäller såväl stöd i form av extra anpassningar som stöd i form av särskilt stöd. Då bristerna riskerar att försvåra elevernas möjligheter att nå kunskapskraven är det angeläget att huvudmannen vidtar kraftfulla åtgärder för att bristerna rättas till.

Huvudmannen har efter Skolinspektionens tillsynsbesök redogjort för planerade insatser inom områdena extra anpassningar och särskilt stöd. Huvudmannen har emellertid inte inkommit med uppgifter som visar att bristerna numera är avhjälpta, varför Skolinspektionens bedömning kvarstår.

Det är inte säkerställt att alla elever ges de extra anpassningar de har rätt till

Utredningen visar att skolans arbete med att ge elever stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen brister. Enligt skollagen ska elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ska skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Vid flera av Skolinspektionens elevintervjuer framkommer att eleverna inte kan ge exempel på hur elever som riskerar att få F i något ämne får extra stöd eller hjälp på lektionerna. Några elever känner till att elever kan få olika former av extra hjälp i klassrummet, men det framkommer samtidigt att det extra stöd som elever framförallt erbjuds är en uppmaning om att gå till skolans frivilliga studiestugor utanför ordinarie lektionstid. Samtidigt kunde Skolinspektionen i dokumentstudier se att mer än var femte elev i årskurserna 6-9 hade F i minst två ämnen vårterminen 2016. Nästan var tionde elev hade F i fem ämnen eller fler.

Bilden av att arbetet med att ge extra anpassningar brister på skolan bekräftas till viss del i Skolinspektionens intervjuer med lärare. Medan en lärargrupp kan ge flera exempel på hur de arbetar med att ge elever extra anpassningar bekräftar en annan lärargrupp elevernas utsaga om att elever som behöver stöd för att nå betyget E erbjuds hjälp i skolans studiestugor, vilket lärarna bedömer är en form av extra anpassning. Lärargruppen ger inga andra exempel på extra anpassningar utöver studiestuga och anpassade prov. Flera av de lärarna uppger samtidigt att de tror att 30 till 40 procent av de elever som behöver stöd inte går till studiestugorna, och på frågan om lärarna sett att studiestugorna gett resultat på elevernas betyg så svarar de tillfrågade lärarna nej.

Skolans specialpedagoger, som fått i uppdrag av rektorn att undersöka om lärarna arbetar med att ge extra anpassningar, uppger att det i hög grad varierar hur lärarna arbetar med att ge extra anpassningar. Enligt specialpedagogerna behöver många lärare mer kunskap om och stöd i hur de ska arbeta med extra anpassningar. Även skolans rektor bekräftar uppgiften att arbetet med extra anpassningar varierar mellan olika lärare och att det brister i vissa klassrum.. Enligt rektorn behöver vissa lärare handledning, och enligt specialpedagogerna har de, vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsynsbesök, inte hunnit följa upp och handleda all personal för att förbättra likvärdigheten.

Elever ges inte det särskilda stöd som de konstaterats behöva

Tillsynen visar att det finns elever som inte ges det särskilda stöd som de vid en behovsutredning konstaterats behöva för att nå kunskapskraven. Enligt skollagen ska det anmälas till rektorn om en elev befaras att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar. Elevens behov av särskilt stöd ska därefter utredas skyndsamt. Om utredningen visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd. Stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som enligt utredningen behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

I intervju med Skolinspektionen uppger skolans specialpedagoger att "det finns elever där utredningen visar att de har behov av enskild undervisning som inte kan få det på grund av att det saknas speciallärare för äldre elever". Enligt specialpedagogerna rör sig detta om ett tiotal elever i årskurserna 4-9. Rektorn bekräftar att speciallärarstöd inte kan ges även om utredningen visar att eleven har behov av det. "Åtgärdsprogrammet anpassas utifrån vad skolan har möjlighet att tillgodose eleven med", uppger rektorn, som också hävdar att anledningen till att flera elever i årskurs 6-9 inte når målen är att de inte får tillräckligt med stöd eftersom det finns för få speciallärare att tillgå. Elever i årskurserna 1-3 ges enligt specialpedagogerna stöd i den form som utredningen

visar att eleven har behov av, dock inte alltid i den omfattning som skulle behövas.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Älvkvarnsskolan inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten föreligger skäl att förelägga Pysslingen Förskolor och Skolor AB att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Pysslingen förskolor och skolor AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Eleven och elevens vårdnadshavare informeras om elevens utveckling. (3 kap. 4 § och 10 kap. 12 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.7 Bedömning och betyg)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att samtliga elever fortlöpande ges information om sin kunskapsutveckling och sina utvecklingsbehov i samtliga ämnen som de får undervisning i.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att eleverna på Älvkvarnsskolan inte får information om sin kunskapsutveckling i enlighet med skollagens krav. Som en konsekvens av detta finns det flertalet elever som inte vet hur de ligger till i förhållande till kunskapskraven och inte heller vad de behöver göra för att

förbättra sina betyg. Detta riskerar att påverka elevernas möjligheter att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Enligt skollagen ska eleven och dess vårdnadshavare fortlöpande informeras om elevens utveckling. Detta betonas även i läroplanen för grundskolan, där det anges att läraren fortlöpande ska informera om studieresultat och utvecklingsbehov samt muntligt och skriftligt redovisa sin utvärdering av elevens kunskapsutveckling. Som en del i informationskyldigheten ska elevens lärare, enligt skollagen, minst en gång per termin genomföra ett utvecklingssamtal med eleven och dess vårdnadshavare. Samtalet ska bland annat handla om hur elevens kunskapsutveckling bäst kan stödjas och vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven. Denna information ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till kunskapskraven i de ämnen som eleven får undervisning i.

Vid Skolinspektionens samtliga intervjuer med elever i årskurserna 7-9 framgår att eleverna inte alltid ges fortlöpande information om sin kunskapsutveckling. Enligt eleverna återkopplar flertalet lärare inte till eleverna kring deras lärande. Det framkommer att det varierar huruvida lärarna har betygssamtal med eleverna och huruvida lärarna använder skolans digitala informationssystem för att ge eleverna skriftlig information om sin utveckling. Flera elever uppger att de inte vet hur de ligger till i de ämnen i vilka lärarna inte använder dessa två informationskanaler. En elev uppger att "ansvaret ligger på eleven, om man själv inte frågar läraren hur det går, så vet man inte". Flera elever uppger vidare att den bristande informationen också innebär att de inte vet vad de behöver göra för att förbättra sina betyg och en elev säger att eleverna "hoppas på det bästa och jobbar på". Även i de fall när eleverna har betygssamtal, uppger flera elever att de flesta lärare inte ger eleverna någon återkoppling kring hur de kan förbättra sina betyg. Några elever uppger att ett par lärare inte heller ger eleverna tydliga svar när eleverna själva frågar varför de fått ett visst betyg eller vad de behöver göra för att höja betyget. Det framgår av intervjuer med elever att de önskar att alla lärare hade betygssamtal under vilka eleverna fick veta hur de ligger till i förhållande till kunskapskraven och vad de kan göra för att höja betygen. Eleverna uppger också att de efterfrågat mer formativ återkoppling från lärarna i samband med elevenkäter, vilket bekräftas i skolans kvalitetsrapport. Eleverna har dock inte märkt av någon förändring på området. Vid flera elevintervjuer framkommer också att eleverna inte heller vid utvecklingssamtalen ges information om hur det går för dem i olika ämnen eller vad de behöver utveckla. Dessutom uppger nästan var tredje vårdnadshavare som svarat på Skolinspektionens enkät att det inte alls

stämmer eller stämmer ganska dåligt att de får tydlig information om barnens kunskapsutveckling vid utvecklingssamtalen.

Enligt några av de intervjuade lärarna saknas det riktlinjer för hur lärarna ska arbeta med återkoppling till eleverna. Samtidigt uppger några lärare att det åligger varje betygssättande pedagog att genomföra formativa betygssamtal efter höstlovet. Lärarna ska även kontinuerligt rapportera in elevernas summativa och formativa resultat i skolans digitala informationssystem. De intervjuade lärarna uppger att de tror att de flesta betygssättande lärare på skolan använder systemet. Lärarna uppger att det är elevernas ansvar att ta del av informationen som lärarna rapporterar in och flera lärare uppger också att de tror att eleverna gör detta. Några lärare tror inte att eleverna använder systemet och uppger att det förekommit vissa tekniska svårigheter. Den senare bilden bekräftas i elevintervjuerna där det framkommer att det finns flera elever som inte vet hur de ska använda systemet och att lärarna i vissa fall inte haft någon genomgång av systemet med eleverna. Några elever saknar också inloggningsuppgifter.

Vid intervjun med skolans rektor och biträdande rektor uppger den senare att det digitala informationssystemet används av alla lärare och elever, men säger samtidigt att vissa elever inte klarar av att sortera informationen. Rektorn bekräftar vidare elevernas utsaga om att vissa lärare inte introducerat det nya informationssystemet för eleverna och säger att "eleverna uppenbart inte får den information de har rätt till". Rektorn ger uttryck för att det är ett viktigt utvecklingsområde på skolan, då det enligt rektorn finns ett antal lärare som inte fullföljer sitt uppdrag som det är bestämt.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Älvkvarnsskolan inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten föreligger skäl att förelägga Pysslingen Förskolor och Skolor AB att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Pysslingen förskolor och skolor AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Se till att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Motivering till bedömning av brist

Skolinspektionen bedömer att det finns elever på Älvkvarnsskolan som inte tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Tillsynen visar att många elever känner sig otrygga i skolan och att det förekommer många kränkningar mellan eleverna. Tillsynen visar också att det i vissa ämnen och klasser råder sådan bristande studiero i undervisningen att eleverna inte kan genomföra sina skoluppgifter. Arbetet för att skapa en trygg miljö och studiero för alla elever måste därför förändras eller intensifieras.

Huvudmannen har efter Skolinspektionens tillsynsbesök redogjort för planerade insatser inom området trygghet och studiero. Huvudmannen har emellertid inte inkommit med uppgifter som visar att eleverna numera tillförsäkras en studiemiljö som präglas av trygghet och studiero, varför Skolinspektionens bedömning kvarstår.

Utbredd otrygghet och många kränkningar

Skolinspektionen bedömer att studiemiljön på Älvkvarnsskolan inte är trygg för alla elever. Tillsynen visar att en hög andel elever upplever studiemiljön som otrygg och det råder bristande respekt eleverna emellan. I utredningen framkommer att det förekommer många kränkningar, framförallt mellan elever i årskurserna 7-9. Samtidigt uppger flertalet lärare att de uppfattar studiemiljön för dessa elever som trygg. Det framkommer också att eleverna inte upplever att personalen på skolan uppmärksammar och arbetar med elevernas beteende gentemot varandra i tillräcklig utsträckning.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet.

Skolinspektionens intervjuer och lektionsobservationer visar, tillsammans med huvudmannens enkäter, att alla elever inte upplever en studiemiljö som präglas av trygghet och som är fri från kränkningar.

Huvudmannens kvalitetsundersökning från 2016 visar att majoriteten av eleverna inte upplever att eleverna på Älvkvarnsskolan behandlar varandra med respekt. Nästan varannan elev upplever inte heller att de vuxna på skolan tar ansvar för att alla elever ska bli behandlade med respekt, och elevernas missnöje med detta har ökat stadigt sett över en treårsperiod. Samma undersökning visar att 3 av 10 elever upplever skolmiljön som otrygg.

Vid intervjuer med elever i årskurserna 7-9 uppger majoriteten av eleverna att känslan av otrygghet är utbredd på skolan. En elev säger att "eleverna på skolan definitivt inte känner sig trygga generellt sett" och flera elever berättar att det förekommer mycket grupperingar, utanförskap och att elever ofta pratar illa om varandra.

Elever i samtliga intervjuade årskurser ger också uttryck för att förekomsten av kränkningar mellan elever är omfattande. I en intervjugrupp säger eleverna att det ofta förekommer att eleverna kränker varandra; elever kallar varandra för fula tillmälen. Även elever i de andra två intervjugrupperna uppger att kränkningar mellan elever förekommer ofta. Enligt några elever händer det dagligen att elever kränker varandra. En elev säger att alla i hans klass någon gång fått höra en kränkande kommentar från någon klasskompis. Enligt flera elever förekommer kränkningarna även under lektionerna. Eleverna uppger att "mycket tid går åt till bråk och konflikter i klassrummet" och flera elever beskriver hur elever till exempel skrattar när någon gör fel på lektionen. Även Skolinspektionens lektionsobservationer bekräftar bilden av att elever kränker varandra genom att skratta eller genom fysiska eller verbala kränkningar. Vid en lektion börjar några elever gråta på grund av bråk och kränkningar mellan elever på lektionen, och det leder även till att en elev går hem.

Dessutom uppges under intervjuerna att flera elever upplever att alla lärare inte bryr sig om hur eleverna beter sig mot varandra. Enligt flera elever uppmärksammar och arbetar inte lärarna med kränkningar mellan eleverna. I en intervjugrupp uppger eleverna att "de flesta av lärarna ignorerar problemen". Till exempel säger lärarna inte alltid till när eleverna säger kränkande saker till varandra, vilket även bekräftas i Skolinspektionens lektionsobservationer.

I flera intervjugrupper berättar eleverna att skolledningen och lärarna har vetskap om att elever känner sig otrygga, då detta visat sig i elevenkäter som

eleverna fått presenterade för sig. Eleverna berättar vidare att lärarna har sagt att de ska arbeta med att förändra det, men ingen av eleverna känner till, eller har märkt av, att någon insats genomförts. Några elever uppger att bråken snarare eskalerat. I en intervjugrupp uppger eleverna att lärarna pratat med eleverna om trygghet och kränkande behandling, men att detta inte har gett någon effekt då lärarna mest "tjatar" och säger till eleverna att de måste "skärpa sig". Flera elever ger uttryck för att personalen behöver prioritera arbetet med elevernas trygghet. "Skolan behöver göra det här till ett viktigt ämne som det pratas mycket om", uppger en elev.

Samtidigt uppger de flesta lärare i intervju med Skolinspektionen att de tror att eleverna i årskurserna 7-9 generellt känner sig trygga på skolan och har goda relationer med varandra. Flera lärare uppger förvisso att de identifierat vissa trygghetsproblem i årskurserna 7 och 9, till exempel ökad mobbning och trakasserier mellan könen. Enligt lärarna har dock de insatser som genomförts för att förbättra elevernas skolmiljö fungerat väl och lärarna uppger att det numera sällan är otryggt mellan eleverna i klassrummet.

Skolans rektor berättar att skolans personal identifierat att enkätresultaten gällande trygghet försämrats, och redogör för insatser som genomförts för att tillförsäkra eleverna en trygg skolmiljö. Samtidigt bekräftar rektorn att det förekommer mycket kränkningar i årskurserna 7-9 och rektorn tror inte att lärarna lyfter frågor om trygghet och kränkningar tillräckligt mycket med eleverna.

Arbetet med att förbättra elevernas studiero är inte tillräckligt

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i studieron på Älvkvarnsskolan. Tillsynen visar att elever i samtliga tillfrågade intervjugrupper upplever bristande studiero på ett sådant sätt att det påverkar deras möjligheter att koncentrera sig på lektionerna. Studieron varierar mellan klasser och ämnen. I utredningen framkommer att skolan identifierade studiero som ett utvecklingsområde redan 2015, och att skolan sedan dess vidtagit åtgärder för att förbättra studieron på skolan. Trots detta visar enkäter att andelen elever som upplever studiero på lektionerna inte ökat mellan 2015 och 2016. I Skolinspektionens intervjuer med eleverna framkommer att eleverna inte upplever att personalen på skolan arbetar tillräckligt intensivt för att förbättra studiemiljön.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Skolinspektionens intervjuer och lektionsobservationer visar, tillsammans med huvudmannens egna enkäter, att alla elever inte upplever en studiemiljö som

präglas av studiero. I huvudmannens kvalitetsundersökning från 2016 framgår att nästan hälften av eleverna inte upplever att de kan få arbetsro i skolan. I intervjuer med elever i årskurserna 5, 7 och 9 framkommer att det studieron varierar mellan olika klasser och ämnen. I en intervjugrupp berättar eleverna att det "händer att elever skriker, springer runt och kastar pennor och papper". Eleverna uppger vidare att "två lektioner i veckan är så stökiga att det inte går att koncentrera sig på skolarbetet". I en annan intervjugrupp framkommer att eleverna upplever 2 av 5 skoldagar i snitt som stökiga och att de inte alltid får så mycket gjort på lektionerna när studieron brister. En elev berättar att det brukar vara mest stökigt under genomgångarna då elever pratar med varandra och inte lyssnar på vad läraren säger. I ytterligare en annan intervjugrupp framkommer att den bristande studieron är kopplad till konflikter och bristande respekt mellan elever och mellan elever och lärare och att "för mycket tid går åt till bråk". Även i en intervju med skolans lärare framkommer att studieron varierar. En lärare uppger till exempel att studieron fungerar mindre bra i 1 av 4 klasser, vilket styrks av Skolinspektionens lektionsobservationer där 1 av 5 observerade lektioner präglas av påtagligt dålig studiero.

Studieron i klassrummet varierar enligt eleverna beroende på lärare, ämne och arbetsuppgift. Flera elever uppger att lärarna saknar ett gemensamt förhållningssätt i arbetet med studiero. Enligt eleverna så angriper lärarna den bristande studieron på väldigt olika sätt; vissa lärare skriker på eleverna eller skickar ut elever, medan andra lärare själva lämnar klassrummet eller inte säger någonting. "Vissa lärare kan ta tag i problemet, inte bara stå och vara tyst", uppger en elev och dennes klasskompisar berättar att de tagit upp frågan om studiero på elevrådet, men att de inte märkt av eller känner till att skolan beslutat om någon insats för att förbättra situationen. Vid en annan elevintervju ger eleverna också uttryck för att de inte upplever att personalen arbetat tillräckligt med att förbättra studieron och säger bland annat att "lärarna borde ägna en lektion åt ett riktigt samtal där eleverna får prata ut om problemen på riktigt istället för att tjata lite om problem på varje lektion".

Lärare uppger att studieron ständigt diskuteras och att vissa av skolans arbetslag beslutat om gemensamma förhållningssätt, till exempel en gemensam lektionsstruktur. Enligt lärarna har skolans ledning engagerat sig i frågan och till exempel besökt vissa klasser för att diskutera studiero. Skolledningen bekräftar att det finns en gemensam lektionsstruktur och uppger att det generellt är bra studiero på lektionerna när de väl är igång. Samtidigt uppger rektorn att det finns ett behov av att arbeta förebyggande med studiero i högstadiet. Vidare visar Skolinspektionens granskning av skolans kvalitetsrapport att studieron identifierats som ett utvecklingsområde redan

efter läsåret 2014/15 och att skolan då beslutade om en rad åtgärder för att förbättra studieron. Trots att resultaten visade att en lika stor andel elever var missnöjda med studieron efter läsåret 2015/16 var åtgärderna för att förbättra studieron desamma, och hade inte utvärderats i förhållande till resultaten.

Motivering till föreläggande som ingripande

Då Älvkvarnsskolan inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten föreligger skäl att förelägga Pysslingen Förskolor och Skolor AB att vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

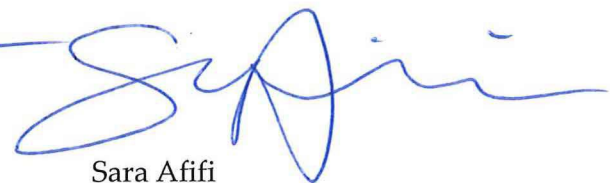
Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

På Skolinspektionens vägnar

Ana-Maria Koci Spång
Beslutsfattare

Sara Afifi
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Älvkvarnsskolan

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Älvkvarnsskolan

Älvkvarnsskolan är en fristående grundskola i Sundbybergs kommun. Skolan omfattar läsåret 2016/17 cirka 550 elever i förskoleklass och årskurserna 1-9. Vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsyn leds verksamheten av en tillförordnad rektor. Huvudman för skolan är Pysslingen Förskolor och Skolor AB med organisationsnummer 556035-4039.